

Monumentnummer*: 524817

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 04 november 2002
Kadaster deel/nr 82981/54

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
WG-plein	879			1054 SM	Amsterdam		
WG-plein	880			1054 SM	Amsterdam		
WG-plein	881			1054 SM	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amsterdam	Q				8068		

Omschrijving**

Omschrijving

RÖNTGENGEBOUW (4) onderdeel van het Wilhelmina Gasthuis complex in 1925 ontworpen door de Dienst Publieke Werken. Het gebouw is overhoeks tegen het voormalige vrouwenpaviljoen gebouwd en heeft in de aan de straatzijde gelegen gevel geen ingang. Het hoekgebouw, met daarin een collegezaal en een röntgenafdeling, is uitgevoerd in de stijl van de Amsterdamse School.

Het pand is opgetrokken in baksteen (kruisverband), op een nagenoeg rechthoekige plattegrond, onder een plat dak met twee lagen aan de Eerste Helmersstraat en onder een schuine lichtkap met drie lagen aan de kant van het W.G.-plein. De lateien, de overhoekse luifel en andere details zijn van hardsteen.

De gevel aan het W.G.-plein met de entree heeft in de linkerhoek een parabolvormig venster met gebogen, ijzeren roedenverdeling, onder een samengesteld overhoeks venster met luifel. De eerste verdieping heeft boven de deurpartij drie geschakelde drieruits ramen met aan het einde links en rechts, een drieruits lichtspleet. In de bovenhoeken onder het dak, komt een klein venster met kruisroede voor. Het rechterdeel van de gevel heeft op de eerste verdieping drie vierruits vensters. De gevel, die hier een verdieping hoger eindigt

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dan het linkerdeel en de gevel aan de Helmersstraat, bevat onder de lijst van het platte dak een laag, breed meerruits venster met ijzeren roedenverdeling. De oostelijke zijgevel heeft een samengesteld overhoeks venster met luifel en op de verdieping in de rechterhoek een klein venster met diagonale roedeverdeling.

De zuidelijke, evenwijdig aan de Eerste Helmersstraat gelegen gevel heeft op de begane grond een doorlopend lintvenster. Aan de rechterzijde van de gevel bevindt zich, bij wijze van contrast, een verticaal gerichte schacht van een trappenhuis. Deze reikt hoger dan de gevellijst en is door middel van inzwenkend muurwerk met de half rond eindigende gevel aan de rechterzijde verbonden. Het lintvenster zet zich als samengesteld hoekvenster voort in de westgevel. Het venster bestaat aan de zuidzijde uit vijf, door natuurstenen muurdammen gescheiden ramen die op de hoeken links en rechts overeenkomstig de hoekbeëindiging rond van vorm zijn. Boven het venster komen geschakelde 2x4 en op de hoeken 3x4-ruits bovenlichten voor. Van de bovenlichten zijn de onderste als kleine uitzetramen uitgevoerd. Het lintvenster wordt afgesloten door een strek. Op de verdieping bevinden zich twee gekoppelde ramen met een geometrische roedenverdeling met daartussen een naar achterwijkende lichtspleet met natuurstenen lijsten. Deze rusten op een natuurstenen console die gedeeltelijk tot onder de ramen reikt. De schacht waarin het trappenhuis is ondergebracht bevat op de begane grond een in een houten omlijsting gevat valraampje. Halverwege de verdieping komt een samengesteld hoekvenster voor met een 3x4-ruits raam in de gevel en in de nis met golvend muurwerk een 1x4-ruits raam.

De twee traveeën tellende westelijke gevel, haaks op de Eerste Helmersstraat bevat behalve het omlopende lintvenster op de begane grond, drie geschakelde paraboolvormige kleine vensters temidden van natuurstenen ornamenten op de verdieping. Een natuurstenen, met een kraal geprofileerde daklijst loopt vanuit de zuidgevel hier door.

Interieur. De voormalige, rechthoekige collegezaal op de verdieping, is nog geheel intact en heeft aan drie zijden hoge tribunes met houten opklapbankjes en granito treden. Onder de tribune, aan de kopse kant bevindt zich een ruimte voor de amanuensis, afsluitbaar met een vouwhek. Boven de tribune, op de overloop, bevinden zich houten opbergkasten. Het plafond is een constructie van betonnen balken met daarboven een vlakke plaat met ruiten. Aan de kopse kant, tegenover de tribune, bevinden zich twee nog werkende, krachtige ventilatoren. Meer opbergkasten bevinden zich in de ruimte naast de collegezaal en in de gangen. De röntgenkamers op de begane grond en in de kelder hebben metalen deuren. De trap heeft een ongeverfd houten leuning en een sober versierde trappaal.

Waardering

De uitbreiding van de voormalige vrouwenkliniek uit 1925 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een ziekenhuispaviljoen in de stijl van de Amsterdamse School, speciaal gebouwd ten behoeve van een röntgenafdeling en een collegezaal en als historisch-functioneel onderdeel van het voormalig Wilhelminagasthuiscomplex.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Vrouwenkliniek